Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Szak/12/2017
Identifikačné číslo spisu:	1017200343
Dátum vydania rozhodnutia:	20.06.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1017200343.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): Q. Y. D., narodeného XX.XX.XXXX, štátneho príslušníka Pakistanskej islamskej republiky, aktuálne miestom pobytu v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, zastúpeného Mgr. Jarmilou Karak Vargovou, advokátkou so sídlom Brečtanová 21, Bratislava, proti žalovanému: Prezídium policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Bratislava, so sídlom Hrobákova 44, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného o zaistení, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniam Krajského súdu v Bratislave č. k. 7Sa/23/2017-24 zo dňa 23. marca 2017 a č. k. 6Sa/19/2017-21 zo dňa 20. marca 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 7Sa/23/2017-24 zo dňa 23. marca 2017 a č. k. 6Sa/19/2017-21 zo dňa 20. marca 2017 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 6Sa/19/2017-21 zo dňa 20. marca 2017 zastavil podľa § 99 ods. 1 písm. f) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) konanie o správnej žalobe vo veciach zaistenia, ktorou sa sťažovateľ D. Q. Y. (v uznesení nesprávne uvedené „D. Q. Y.“) domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. p. PPZ-HCP-BA6-24-026/2016-AV zo dňa 30.01.2017 (ďalej len „rozhodnutie žalovaného“). V odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd uviedol, že sťažovateľ podal správnu žalobu proti rozhodnutiu žalovaného priamo na krajský súd. Takýmto konaním sťažovateľ nedodržal postup uvedený v § 225 ods. 3 S.s.p., čo malo za následok zastavenie konania podľa § 99 ods. 1 písm. f) S.s.p., t. j. z dôvodu, že sťažovateľ nevyčerpal pred podaním žaloby postupy ustanovené príslušným zákonom (S.s.p.) pri jednotlivých typoch konania. V danom prípade bol sťažovateľ podľa § 225 ods. 3 S.s.p. povinný doručiť správnu žalobu vo veciach zaistenia žalovanému.

2. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť (evidovanú na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 10 Szak/12/2017) z dôvodov podľa § 440 písm. f) a g), t. j. z dôvodu, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace

procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Sťažovateľ žiadal kasačný súd aby uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V kasačnej sťažnosti namietal, že podanie správnej žaloby priamo na krajský súd nebolo možné posúdiť ako nevyčerpanie postupov ustanovených príslušným zákonom (S.s.p.) pri jednotlivých typoch konania pred podaním žaloby.

3. Spôsob, akým sťažovateľ pri podaní správnej žaloby postupoval, odôvodnil tým, že po rozhodnutí Centra právnej pomoci o určení advokáta, ktoré nadobudlo právoplatnosť doručením žalobcovi dňa 07.03.2017, posledný deň na podanie správnej žaloby proti rozhodnutiu žalovaného pripadol na 08.03.2017. Z dôvodu krátkeho časového priestoru na vypracovanie správnej žaloby a jej podanie právna zástupkyňa sťažovateľa túto podala elektronickými prostriedkami dňa 08.03.2017 a následne ju doplnila riadnym podaním prostredníctvom pošty. Z dôvodu skúseností s neprijímaním elektronických podaní žalovaným za účinnosti právnej úpravy podľa zákona č. 99/1963 Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) ako aj dosiahnutia právnej istoty, právna zástupkyňa sťažovateľa podala túto žalobu s odkazom na § 69 ods. 6 S.s.p. aj na krajskom súde. Takýto postup zvolila právna zástupkyňa odvolávajúc sa na nedlhú účinnosť S.s.p. a z toho plynúcu nemožnosť oprieť sa o ustálenú judikatúru v otázke doručovania.

4. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 7Sa/23/2017-24 zo dňa 23. marca 2017 odmietol podľa § 98 ods. 1 písm. b) S.s.p. správnu žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal preskúmania rovnakého rozhodnutia žalovaného č. p. PPZ-HCP-BA6-24-026/2016-AV zo dňa 30.01.2017 (v uznesení nesprávne uvedené „...zo dňa 30.1.2016“). V odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd uviedol, že nakoľko v danom prípade totožná žaloba sťažovateľa, proti tomu istému rozhodnutiu žalovaného je evidovaná v konaní pod sp. zn. 6Sa/19/2017, konaniu vo veci pod sp. zn. 7Sa/23/2017 bráni prekážka skôr začatej a totožnej veci (tzv. prekážka litispendencie).

5. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť (evidovanú na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1 Szak/8/2017) z dôvodov podľa § 440 písm. f) a g), t. j. z dôvodu, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

6. Odôvodňujúc postup pri podaní správnej žaloby totožne ako v bode 3 tohto uznesenia, sťažovateľ žiadal kasačný súd aby uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V čase vydania druhého uznesenia o správnej žalobe sťažovateľa už konanie pod sp. zn. 6Sa/19/2017 neprebiehalo, ale naopak, bolo zastavené z dôvodu údajnej vady, ktorá však bola odstránená podaním žaloby žalobcovi (správne žalovanému). Vydanie uznesení č. k. 7Sa/23/2017-24 zo dňa 23. marca 2017 a č. k. 6Sa/19/2017-21 zo dňa 20. marca 2017 spôsobilo, že rozhodnutie žalovaného nebolo preskúmané a sťažovateľ je aj naďalej v zaistení.

7. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že osobitne podané kasačné sťažnosti proti horeuvedeným uzneseniam sa týkajú totožnej správnej žaloby toho istého účastníka, veci (sp. zn. 10Szak/12/2017 a sp. zn. 1Szak/8/2017) spojil v zmysle ust. § 65 S.s.p. uznesením sp. zn. 1Szak/8/2017, 10Szak/12/2017 zo dňa 19.06.2017 s tým, že ďalšie konanie bude vedené pod sp. zn. 10Szak/12/2017.

8. Kasačný súd po zistení, že kasačné sťažnosti boli podané sťažovateľom včas s prihliadnutím na neformálnosť ich posudzovania (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenia krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo ich vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že napadnuté uznesenia krajského súdu je v zmysle § 462 ods. 1 S.s.p. potrebné zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

9. V predmetnej veci predmetom konania na kasačnom súde bolo uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 7Sa/23/2017-24 zo dňa 23. marca 2017, ktorým bola odmietnutá správna žaloba sťažovateľa vo veci zaistenia z dôvodu prekážky tzv. litispendencie a uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Sa/19/2017-21 zo dňa 20. marca 2017, ktorým bolo zastavené konanie o tej istej správnej žalobe sťažovateľa vo veci zaistenia z dôvodu nevyčerpania postupu uvedeného v § 225 ods. 3 S.s.p.

10. Podľa § 98 ods. 1 písm. b) S.s.p. správny súd uznesením odmietne žalobu, ak o tej istej veci toho istého žalobcu už prebieha pred správnym súdom skôr začaté iné konanie,

11. V predmetnej veci je nesporné, že sťažovateľ podal obsahovo identickú žalobu dňa 08.03.2017 elektronickými prostriedkami s následným doplnením prostredníctvom pošty u žalovaného a toho istého dňa na Krajskom súde v Bratislave. Rovnako bolo nesporné, že v oboch prípadoch šlo o konanie v rovnakej veci (totožnosť účastníka konania, jeho správnej žaloby ako aj predmetu konania - rozhodnutia žalovaného).

12. Zo spisu krajského súdu pod sp. zn. 6Sa/19/2017 vyplynulo, že sťažovateľ podával správnu žalobu dňa 08.03.2017 prostredníctvom elektronickej pošty, so sprievodným textom, z ktorého nepochybne vyplynul zámer právnej zástupkyne sťažovateľa zabrániť márnemu uplynutiu lehoty na jej podanie, nakoľko v minulosti podanie opravného prostriedku podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. elektronickými prostriedkami žalovaný odmietol. Zároveň vysvetlila, že rovnopis žaloby podala týmto spôsobom aj u žalovaného, teda bol zjavný úmysel právnej zástupkyne sťažovateľa (urobiť podanie v zákonnej lehote) ako aj to, že zároveň dodržala postup podľa § 225 ods. 3 S.s.p. pričom zámerom takéhoto postupu nebolo konanie o tej istej veci paralelne v dvoch súdnych konaniach.

13. K prvému z napadnutých uznesení (uznesenie č. k. 6Sa/19/2017-21 zo dňa 20. marca 2017) kasačný súd udáva, že v zmysle § 225 ods. 3 S.s.p. sa správna žaloba vo veciach zaistenia podáva policajnému útvaru, ktorý vydal napadnuté rozhodnutie, resp. rozhodol o zaistení. Aj napriek tomu však nebolo prípustné aby krajský súd v prípade nedodržania tejto požiadavky konanie o správnej žalobe zastavil. Ustanovenie § 225 ods. 3 S.s.p. je nutné vykladať v širších súvislostiach. Účelom podania žaloby u žalovaného je zrýchlenie konania pred správnym súdom. Nakoľko rozhodnutie o zaistení má za následok pozbavenie osobnej slobody, bolo potrebné prijať takú právnu úpravu (skrátené lehoty na predloženie správnej žaloby s administratívnym spisom a vyjadrením k žalobe), ktorá napomôže rýchlemu a účinnému prieskumu zákonnosti rozhodnutia o zaistení. Predmetné ustanovenie vzhľadom na jeho účel (zrýchlenie konania, ktoré má byť v prospech zaistenej osoby) nebolo prípustné vykladať v neprospech sťažovateľa a v dôsledku jeho zdanlivého nedodržania nemožno správnu žalobu odmietnuť. Takéto oprávnenie správnemu súdu napokon nevyplýva ani zo žiadneho ustanovenia S.s.p.

14. Pokiaľ krajský súd na daný prípad aplikoval ustanovenie § 99 písm. f) S.s.p. a zastavil konanie takýto postup bol neprípustný. Kasačný súd sa stotožnil s tvrdením právnej zástupkyne sťažovateľa, podľa ktorej nevyčerpanie postupov ustanovených zákonom pred podaním žaloby nemožno vykladať aj ako nepodanie správnej žaloby u žalovaného. Toto ustanovenie upravuje zastavenie konania v prípade, ak žalobca nevyčerpal pred podaním žaloby iné spôsoby nápravy, ktoré S.s.p. vyžaduje pri jednotlivých typoch konania. Kasačný súd na dôvažok poukazuje aj na znenie dôvodovej správy k § 99 písm. f) S.s.p.: „Takýmto postupom je pri žalobe proti nečinnosti vyčerpanie sťažnosti alebo podnetu prokuratúre podľa § 244 ods. 1 a 3. Pri prokurátorovi je takýmto postupom podanie neúspešného protestu prokurátora pri správnej žalobe (§ 45 ods. 1 a § 178 ods. 2), pri žalobe proti uzneseniu zastupiteľstva (§ 45 ods. 3 a § 350), pri žalobe proti všeobecne záväznému nariadeniu (§ 45 ods. 4, § 359 ods. 1) a podanie neúspešného upozornenia prokurátora pri žalobe proti nečinnosti (§ 45 ods. 2 a § 244 ods. 2).“

15. Napokon z elektronického podania právnej zástupkyne sťažovateľa je zrejmé, že krajským súdom tvrdený nedostatok, spočívajúci v nepodaní žaloby žalovanému neexistoval. Preto pokiaľ krajský súd bez ďalšieho konanie zastavil, napadnuté uznesenie zo dňa 20.03.2017 bolo predčasné.

16. Kasačný súd sa rovnako nestotožnil s postupom krajského súdu, ktorý uznesením č. k. 7Sa/23/2017-24 zo dňa 23. marca 2017 správnu žalobu pre prekážku litispendencie odmietol. Po preskúmaní oboch napadnutých uznesení krajského súdu ako aj jeho postupu v oboch konaniach kasačný súd dospel k záveru, že krajský súd takýmto postupom znemožnil sťažovateľovi prístup k súdnej ochrane, čím naplnil kasačný dôvod uvedený pod § 440 písm. f) S.s.p.

17. V danom prípade bolo potrebné správnu žalobu postúpenú žalovaným, posúdiť v už začatom konaní pod sp. zn. 6Sa/19/2017. Kasačný súd zároveň podotýka, že žalovaným postúpená správna žaloba bola krajskému súdu doručená 20.03.2017, t. j. v ten istý deň ako krajský súd konanie pod sp. zn. 6Sa/19/2017 zastavil.

18. Zmyslom a účelom prekážky litispendencie je legitímna snaha zabrániť situácii, keď sa o jednej a tej istej veci má konať a rozhodúť dvakrát. Pripustenie možnosti na prejednanie takýchto vecí v niekoľkých konaniach zároveň by bolo v príkrom rozpore s princípom právnej istoty a s predvídateľnosťou súdneho rozhodovania. Účelom prekážky litispendencie naopak nie je odmietnutie prístupu k súdnej ochrane tam, kde neexistuje paralelné prejednanie tej istej veci. Nebolo preto namieste odmietnuť žalobu pre prekážku litispendencie tam, kde žalobca podal žalobu v súlade so zákonom na správnom orgáne a zároveň na príslušnom správnom súde, ale tieto obsahovo identické žaloby bolo nutné prejednať na správnom súde v jednom (skôr začatom) konaní.

19. Z oboch napadnutých uznesení vyplýva príliš formalistický postup súdu. Súd musí predovšetkým zohľadniť okolnosti konkrétneho prípadu tak, aby účastníkovi nebolo odopreté právo na spravodlivý proces.

20. S prihliadnutím na vyššie uvedené ako aj na postup právnej zástupkyne sťažovateľa konajúcej v dobrej viere spôsobom nevylúčeným zákonom (§ 69 ods. 6 S.s.p.), kasačný súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. V ďalšom konaní bude povinnosťou krajského súdu preskúmať rozhodnutie žalovaného v rozsahu žalobných námietok sťažovateľa uplatnených jednou žalobou doručenou súdu dvoma spôsobmi.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.